

Γρίπη των χοίρων A (H1N1) στους ανθρώπους Ερωτήσεις και απαντήσεις

1. Τι είναι η γρίπη των χοίρων;

Η γρίπη των χοίρων είναι μια οξεία ίωση του αναπνευστικού συστήματος των χοίρων που προκαλείται από ιό της γρίπης τύπου A. Η θνητότητα είναι χαμηλή στους χοίρους και αυτά αναρρώνουν σε 7-10 ημέρες. Ιοί της γρίπης που προέρχονται από χοίρους βρίσκονται σε άγρια πουλιά, οικόσιτα πουλερικά, άλογα και ανθρώπους αλλά μετάδοση στο ίδιο το είδος θεωρείται σπάνια. Μέχρι στιγμής έχουν εντοπιστεί τρεις υπότυποι του ιού A σε χοίρους, H1N1, H1N2 και H3N2.

2. Μπορεί η γρίπη των χοίρων να μολύνει τους ανθρώπους;

Ναι. Ασθένειες σε ανθρώπους από τη γρίπη των χοίρων έχουν εντοπιστεί περιστασιακά από τα τέλη της δεκαετίας του '50, συνήθως σε άτομα που είχαν απευθείας έκθεση σε χοίρους (χοιροτρόφους, εργαζόμενους σε φάρμες χοίρων κ.λ.π.). Στην Ευρώπη από το 1958 έχουν αναφερθεί συνολικά 17 περιστατικά. Στις ΗΠΑ έξαρση κρουσμάτων γρίπης των χοίρων εντοπίστηκε σε νεοσύλλεκτους στο στρατόπεδο Fort Dix, New Jersey το 1976, χωρίς όμως επιβεβαίωση επαφής τους με χοίρους. Αντίθετα παρουσιάστηκε εκτεταμένη μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο με περισσότερους από 200 ασθενείς, 12 εισαγωγές σε νοσοκομείο και ένα θάνατο.

3. Ποιά είναι τα συμπτώματα της γρίπης των χοίρων στους ανθρώπους;

Τα συμπτώματα είναι συνήθως παρόμοια με αυτά της εποχιακής γρίπης, με ξαφνική εμφάνιση πυρετού και συμπτωμάτων του αναπνευστικού συστήματος. Μπορεί ακόμα να παρατηρηθεί διάρροια.

4. Πως μπορεί να αρρωστήσουν οι άνθρωποι;

Συνήθως η γρίπη των χοίρων μεταδίδεται με απευθείας επαφή ή στενή επαφή με χοίρους. Δευτερογενής μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο έχει περιγραφεί αλλά είναι πολύ σπάνια. Αυτός ο ιός **δεν μεταδίδεται με τη βρώση χοιρινού κρέατος ή προϊόντων χοιρινού κρέατος**

5. Υπάρχει εμβόλιο ενάντια στη γρίπη των χοίρων

Ναι υπάρχει εμβόλιο που να προστατεύει τους χοίρους από την ασθένεια, όχι όμως και για τον άνθρωπο

6. Είναι το εμβόλιο της εποχιακής γρίπης αποτελεσματικό για την γρίπη των χοίρων

Υπάρχουν μερικές ομοιότητες μεταξύ των ανθρώπινων ιών H1N1 (που καλύπτονται από το εμβόλιο της εποχιακής γρίπης) και του καινούργιου (μεταλλαγμένου) ιού H1N1 των χοίρων, ώστε κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει κάποια διασταυρούμενη προστασία. Για το τελευταίο χρειάζεται να γίνουν σχετικές μελέτες, οι οποίες έχουν ήδη ξεκινήσει, θα χρειαστεί όμως κάποιος χρόνος για να ολοκληρωθούν

7. Θεραπεύεται η γρίπη των χοίρων στους ανθρώπους

Οι περισσότεροι ιοί των χοίρων ανταποκρίνονται στα αντιικά φάρμακα όπως τους αναστολείς της νευραμινιδάσης (Οσελταμιβίρη, Ζαναμιβίρη) και τα παλαιότερα αντιικά (Αμανταδίνες). Ο ιός ο οποίος έχει εντοπιστεί στις ΗΠΑ και

το Μεξικό είναι ευαίσθητος στους αναστολείς της νευραμινιδάσης αλλά ανθεκτικός στις αμανταδίνες

8. Γιατί η κατάσταση στο Μεξικό και στις ΗΠΑ αποτελούν καινούργιο πρόβλημα

Ο νέος ιός ο οποίος έχει εντοπιστεί στις περιοχές αυτές περιέχει γονίδια χοίρων, πουλιών και ανθρώπου σε μορφή η οποία δεν είχε προηγούμενα περιγραφεί σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου. Επιπλέον ο ιός αυτός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο. Η ασθένεια που περιγράφεται στο Μεξικό είναι σοβαρή και εκδηλώθηκε σε μεγάλο αριθμό ατόμων

9. Ποιά είναι η κατάσταση στην Ευρώπη

Δεν έχουν μέχρι στιγμής εντοπιστεί καθόλου περιστατικά στην Ευρώπη. Περιστατικά έχουν αναφερθεί στις ΗΠΑ και στο Μεξικό

10. Τι μέτρα έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής για την όλη κατάσταση

Το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών των ΗΠΑ (US CDC), το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης των Ασθενειών (ECDC), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Τμήμα Ευρώπης) παρακολουθούν και αξιολογούν στενά την κατάσταση. Οι Υπηρεσίες Υγείας του Μεξικού έχουν αναλάβει σειρά μέτρων για έλεγχο και αντιμετώπιση της κατάστασης όπως κλείσιμο σχολείων, αποφυγή μεγάλων συγκεντρώσεων και διανομή αντιβιοτικών φαρμάκων σε αυτούς που συστήνεται. Ακόμα έχουν εκδώσει συμβουλές για μέτρα υγιεινής ώστε να προληφθεί η μετάδοση της γρίπης. Οι αντίστοιχες Υπηρεσίες των ΗΠΑ έχουν επίσης εκδώσει οδηγίες για μέτρα υγιεινής στις περιοχές οι οποίες έχουν επηρεαστεί και έχουν εντατικοποιήσει την επιδημιολογική επιτήρηση

Στην ΕΕ το ECDC παρακολουθεί την επιδημιολογική κατάσταση και αξιολογεί τους κινδύνους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται στενά με τις χώρες-μέλη για όλα τα θέματα που αφορούν τη διαχείριση του κινδύνου στα πλαίσια του Early Warning and Response System (EWRS). Το Health Security Committee συναντάται επίσης για να συζητήσει την κατάσταση. Το Global Health Security Initiative ανταλλάσσει πληροφορίες για την παρούσα κατάσταση και για μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν

11. Αντιμετωπίζουμε μια καινούργια πανδημία γρίπης

Η πανδημία γρίπης χαρακτηρίζεται από μια συνεχή επιδημία σε διεθνές επίπεδο από ένα νεοεμφανισθέντα ιό γρίπης που επηρεάζει μεγάλο ποσοστό του ανθρώπινου πληθυσμού, το οποίο δεν έχει ανοσία για το συγκεκριμένο ιό. Τον 20^ο αιώνα συνέβηκαν τρεις πανδημίες γρίπης, το 1918, το 1957 και το 1968. Η ΠΟΥ στο *Global Influenza Preparedness Plan* the World Health Organisation (WHO) έχει καθορίσει έξι φάσεις ετοιμότητας για πανδημία και η αρμόδια επιτροπή Επείγουσας Κατάστασης του Οργανισμού σε επείγουσα συνάντηση της 25^{ης} Απριλίου 2009 έκρινε πως απαιτείται η συλλογή επιπλέον στοιχείων που αφορούν τα κλινικά, επιδημιολογικά και ιολογικά χαρακτηριστικά της νόσου για να αξιολογηθεί πλήρως η κατάσταση και να δοθεί συμβουλή του προς το Διευθυντή της ΠΟΥ για αλλαγή φάσης. Στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει μεγάλες προσπάθειες για αναβάθμιση της ετοιμότητας για αντιμετώπιση πιθανής πανδημίας και όλες οι χώρες-μέλη έχουν ένα σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση πιθανής πανδημίας γρίπης

12. Είναι ασφαλές να ταξιδέψει κάποιος προς το Μεξικό, την Καλιφόρνια ή το Τέξας

Δεν υπάρχει οποιαδήποτε ανακοίνωση από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, ή το US CDC σε σχέση με απαγόρευση ταξιδιού στις περιοχές οι οποίες έχουν επηρεαστεί. Όλοι οι ταξιδιώτες προς τις αναφερόμενες περιοχές θα πρέπει να λαμβάνουν τα μέτρα υγιεινής που αναφέρονται στη συνέχεια

13. Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει κάποιος που πρόκειται να ταξιδέψει στο Μεξικό, την Καλιφόρνια ή το Τέξας

Οι ταξιδιώτες προς αυτές τις περιοχές θα πρέπει να παίρνουν τις συνηθισμένες προφυλάξεις που αφορούν τις λοιμώξεις του αναπνευστικού συστήματος αν προκειται να ταξιδέψουν σε περιοχές που έχουν παρουσιαστεί ανθρώπινα περιστατικά γρίπης των χοίρων. Τα γενικά αυτά μέτρα συνίστανται σε

- Αποφυγή στενής επαφής με ασθενείς. Σε περίπτωση που κάποιος ασθενήσει θα πρέπει να διατηρεί κάποια απόσταση από τους άλλους, ώστε να μην τους μεταδώσει την ασθένεια.
- Παραμονή στο σπίτι σε περίπτωση ασθένειας ώστε να προληφθεί η μετάδοση της στο περιβάλλον της εργασίας ή του σχολείου
- Κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο όταν βήχει ή φταρνίζεται θα προφυλάξει τους γύρω του. Το χαρτομάντιλο θα πρέπει στη συνέχεια να πετιέται με τον κατάλληλο τρόπο στα σκουπίδια
- Συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό, ιδίως μετά από βήξιμο ή φτάρνισμα μπορεί να προστατέψει από τα μικρόβια. Αντισηπτικά για τα χέρια με βάση το οινόπνευμα μπορούν επίσης να είναι αποτελεσματικά.
- Αποφυγή επαφής με τα μάτια, τη μύτη ή το στόμα, αφού τα μικρόβια συχνά μεταδίδονται όταν κάποιος τα ακουμπήσει, με την επαφή με κάποιο μολυσμένο υλικό.

14. Τι μέτρα θα πρέπει να λαμβάνονται από τους ταξιδιώτες που επιστρέφουν από περιοχές που έχουν επηρεαστεί.

Ταξιδιώτες που επιστρέφουν από περιοχές που έχουν επηρεαστεί θα πρέπει να παρακολουθούν την υγεία τους και σε περίπτωση που μέσα σε επτά ημέρες από την επιστροφή τους παρουσιάσουν κάποιο από τα πιο κάτω συμπτώματα θα πρέπει να μιλήσουν αμέσως με το γιατρό τους

- Πυρετός
- Συμπτώματα από το αναπνευστικό όπως βήχα ή ρινική καταρροή
- Κυνάγχη

και πιθανόν άλλα συμπτώματα όπως

- Μυαλγίες
- Πονοκέφαλο
- Ρίγος
- Καταβολή
- Έμετος ή διάρροιας (παρόλο που δεν είναι τυπικά για γρίπη των χοίρων εν τούτοις έχουν περιγραφεί σε κάποια από τα πρόσφατα περιστατικά)

(Ελεύθερη μετάφραση από κείμενο του ECDC 25/4/2009)